

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 6.5.2016
Čj. MSP-101/2016-OJD-SPZ/2
Počet listů: 2
Přílohy: 3

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Věc : obv. J. D. - stížnost pro porušení zákona

Příloha:

Ověřená kopie rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 27.1.1955 sp. zn. T 71/54

Ověřená kopie usnesení bývalé Krajské prokuratury v Plzni ze dne 9.5.1955 o prominutí zbytku trestu uloženého obv. J. D. na základě rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii
Zpráva Vojenského ústředního archivu Praha ze dne 13.1.2016, č. j. 1534-2/2015-211100

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného J. D.

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 27.1.1955 sp. zn. T 71/54.

Rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 27.1.1955 sp. zn. T 71/54 byl J. D. uznán vinným trestným činem vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona, přičemž mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců a trest ztráty čestných práv občanských na dobu 3 roků.

Předmětného trestného činu se obviněný podle výroku tohoto rozsudku dopustil tím, že dne 12.12.1954 u svého útvaru ve Fulneku odmítl vykonati vojenskou přísahu a konati výcvik se zbraní, přičemž se odvolával na svoje náboženské přesvědčení. Daný rozsudek nabyl právní moci dnem jeho vyhlášení, tedy 27.1.1955. Jmenovaný byl propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody dne 9.5.1955 na základě rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii vyhlášeného

tentýž den. Podle znění rozsudku byl „příslušníkem bývalé sekty Opravdových křesťanů, nyní Jednoty českobratrské“.

Obviněný ani jeho pozůstalí nepožádali o provedení přezkumného řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, a návrh na přezkum ve věci nepodal ani příslušný prokurátor.

Podle § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda svědomí zaručuje.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 87/1950 Sb., trestního řádu bylo účelem trestního řádu upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni.

Podle § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., trestního řádu bylo úkolem soudu v trestním řízení zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech.

Podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona se trestného činu vyhýbání se služební povinnosti dopustil ten, kdo se úmyslně vyhýbal plnění služební povinnosti mimo jiné i tím, že se odvolával na náboženské nebo jiné přesvědčení.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem tohoto zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonitosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Podle § 1 odst. 2 téhož posledně uvedeného zákona činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V dané věci bylo při přezkumném řízení vycházeno z účelu zákona č. 119/90 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, jehož vydáním sledoval zákonodárce především odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování tak, jako tomu bylo právě v posuzovaném případě, kdy obv. J. D. byl v podstatě odsouzen pro své náboženské přesvědčení. Navíc v době rozhodování bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně nebylo zohledněno, že jmenovaný uplatnil právo na svobodu svědomí zaručené tehdejší Ústavou 9. května 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) a právo na svobodu svědomí zakotvené v článku 18 Všeobecné deklarace lidských práv. Právo na svobodu svědomí přitom nelze zaměňovat se svobodou víry ani se svobodou náboženskou, zejména když motiv jednání pod imperativem svědomí je v případě odmítání vojenské služby nutno považovat za určující.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v dané věci došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného J. D. a je proto namístě předmětný odsuzující rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 27.1.1955 sp. zn. T 71/54, jakož i další obsahově navazující rozhodnutí, zrušit, napravit tak nezákonný stav a poskytnout tímto způsobem určité

zadosti učinění obviněnému, který setrval na svém náboženském přesvědčení i v době totalitního režimu, resp. jeho pozůstalým.

Navrhují proto, aby Nejvyšší soud ČR:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 27.1.1955 sp. zn. T 71/54 byl v neprospěch obviněného J. D. porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb. ve vztahu k ustanovení § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb.,
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 27.1.1955 sp. zn. T 71/54 zrušil a dále zrušil i všechna rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 270 odst. 1 trestního řádu, případně podle § 271 odst. 1 trestního řádu.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [6 Tz 31/2016](#)